

arrogantiam reprehenda. **I**sta
sunt enim quibus placet deo.
Quid laboris ista? quod afflictio-
nis requirit. **E**t tamen quod intolera-
bilis quidam labor sit: omittitur
tunc a nobis. **N**on requirit deus
celsorum pondus: neque condudi
inter angustias cellule: nec in
obscuris antris ac tenebrosis
sedere iubet. **H**oc solum est quod
exponat a nobis: ut semper re-
cordemur et ad animam reuocemus
mala nostra: et conscientiam gestorum
nostrorum habeamus in memoria. ut
pro his supplicemus deo: ut ge-
henam ponamus in spectibus
nostris. et angelos qui in die iudi-
cij disturrunt ubique. et congre-
gant de omni orbe terrarum eos qui
tradendi sunt in gehenam. ac
supplicij ignis tradendi. **N**on
namque etiam illud ante oculos. quoniam
tibi doloris est excludi et proici
regno celorum: quod ut in videtur
ipsa gehena est gehena. **N**am et
si ille ignis non arderet. et immor-
talis illa pena non esset patitur:
hoc solum. quod alieni efficiunt a
rege et excludunt a bonis et
iustis: nonne omni pena cruciabi-
lius dueretur? **N**am si non suf-
ficiat ad haec ad erigendas ani-
mas et incitandas ad spem:
illud saltem ad memoriam re-
uocemus exemplum quod de virginibus
refertur. que excluduntur a
thalamo sponsi pro olei de-
fectu. **N**onnamque nosmetipsos
in illis qui excluduntur. et vide-
amus qui dolor quae pena sit: si
cogitemus posse etiam nos eadem
pati. dum negligimus? **E**t ne ali-
quis ita lapideus qui hoc ex-

emplo non moueat. et timeat
ne propter impunitatem. **P**ossimus
quidem plurimum sermone pro-
ducere: sed quoniam obedientiae ma-
gis quam usus alicuius causa. haec a
nobis dicta sunt: etiam vltimam
quam debuimus enagati sumus.
Bene enim noui: quia si quis cor-
dis operationem requirit: habet
verum et integre apud te ha-
beri inueniet: et a te melius
edocti etiam si sileas. **S**uffi-
cit enim ad operationem cordis
videri te: et intelligi crucifixa
vita tua. **I**taque melius docebo
de operatione cordis. si nunc
quidem vinctus habitaculi
tui iter ostenda: et eos ad
videndum te mitta. **S**i verum
de posteris querit: sufficiat
eis si tua gesta cognoscant.
Propter quod obsecro te. redde mi-
ram obedientiae mee viam.
ordines tuas: ut non tam lo-
quam operationem cordis quam
paciamur? quoniam doceo et non fa-
cere non solum lucrari nichil: sed
etiam dampni plurimum confero.
Brandis enim condeperanda
est: componenti quidem sermone
suum. vitam quidem atque opera ue-
ligenti.

Explicat liber primus beati
Iohannis Episcopi de operatione cordis.

Incipit liber secundus de con-
punctione eiusdem ad Scaletum

L. II.

Quo potest fieri quod impas homo dei? ut aera infirma et frigida, coarctationis uba pariat. Ego enim putato quod is qui in hac materia vult aliquid dignum proficere, ipse ante omnes debet in hoc calore feruere? et salutari hoc tempore primo igniri: quo possit eam sermones qui ab eo profuerunt, ignire et accendere, animas auditorum. Sed nobis nichil horum adest. Paulus enim procul a nobis ignis iste est: nec flamma vlla intra nos, sed emortuus cinis est. Unde quod vobis carissime in nobis accendimus, hanc flammam? qui nec scintilla aliqua vigere sentimus, nec spiritum quo perficari possit et accendi. Quomodo enim spiritus adesse dignetur, aere confusione plene? quam multitudine peccatorum coarctat. Ego nescio si dignum aliquid de nobis possit exire? tu videris? qui opus tantum minus validis imperas ministris. Nos quidem probebimus officium lingue? tu autem precare eum qui sanat contritos corde, et qui dat afflictis pacem, qui exigit de terra inopem: ut ipse accedat in nobis ignem illum per quem possit infirmitas omnis aere decoqui, et de qua aggravat corpus exuri? quo subnixa penis

suas animas tendat ad celum levior utpote redit: atque in illo vertice posita, intueri de altissimis sedibus, et despicere possit universam vitam huius? quam in terris agit? vanitatem. Nisi enim quibus ad illam celestem similitudinem volatu aere divino recenderit? non poterit terram despiciere: neque ea que geruntur in terris. Liber enim ei debet esse de supernis aspectus: ut et lingua liber possit verbo prebere mysterium. Operatur ergo volente boni huius, ad utrumque principia. prius animo et mente suadeat ab omni perturbatione ac fluctuatione visibilium? atque ad illam conscendat et penetret, in silentia, ubi quies summa, tranquillitas iniquis, pura serenitas: et nichil per se quod moueat, nichil quod intuenti sollicitet animum, a indagacione cogitacionis irumpat? sed sit immutabilis oculi mentis, et desiderium dei tota intentione defixus: sit auditus silens, quiescens, inerrans. In hoc solum directus ut audiat verbum dei, et consona diuinorum sensuum modulacione letet? cuius tantum vis est, ut si semel obtinuerit ac possederit animas, neque abnuntiet, neque potest, neque sompnum requirit. Horum enim omnium voluptas, ad desiderium translata est diuinorum verborum: sensum quod celestem. hoc ergo esse debet aere institutum? volens de coarctatione cordis vel dicit aliquid

ut cave? ut aliena & ab oī p-
turbacōe et sollicitudinē vite
hū? effectū. spiritalis hū? phi-
losophie altitudinē et celestis
puritatis veritatē teneat: quā
nequaquā possit ab aliq? sensu
eoz q̄ in terris gerūt? oīs pul-
sari. **Prā** corporel? corpus sēsus
aīam donec terrenis rebus
inventa ē inuis optā vīciliis
dmerat: et vndiqz nubes cō-
gregat? corpaliū voluptatū.
Ad hec mīstrat auditū. ad h-
odomatū? ad hoc eadē tactū et
gustus. et aītoz q̄ extrinsecū
gerūt? maloz p̄turbaciones:
velut in sentinā ita ī aīam
cōuectant. **Quō** si se abstra-
hē voluerit a terrenis. et stu-
dia sua ad spiritalia īstituta
cōuertē? excludit de corpali-
bus sensib? auditū. p̄ quē sibi
mīstrare atqz ito ducē solebat
ymagines maloz: excludit
aut nō ipis sensib? obducit
tis. sed iten cōibus eoz ad spi-
ritalia celestia qz cōuersis. **Si**
aut em̄ dñā tribilis quedā
et satis seua volens unguen-
tū aliqd? officē necessariū et
p̄ciosū. plurib? ad hoc īdigēs
ministris. mltas qz manū re-
quirit. suscitāt famulas suas
atqz ad semetip̄am cōgregat?
impat? alij tenē librā ut eqs
ponderib? vnaqueqz spēs mis-
ceat? et neqz āplius aliq? neqz
min? q̄ oportet habeat. sci-
ens nō posse vīle effici qd? cō-
ponit? nisi sūma libratione
mēsura seruet? alij tenē iū-
git que duriora sūt et sūmo

cū labore vigilare ne qd? durū
inueniat? a aspū? alij cernē
tribellis qd? tundit? iubet ut
grossiora queqz pigmenta a
minutis et molliorib? secer-
nē possit. ac segregare: alia
iubet miscē in vinū atqz con-
sperge q̄ et diuisis p̄pata sūt.
alij cū alabastro astare p̄pū-
tur? et alie aliud iūgit: atqz
hoc nō sensib? eoz et aīa
ac maibus occupatis. atqz opi-
posito affris. nō p̄mittit
vsqz euagari sensū īdicationē
positi opis īcipit īminens
iūgit? et īstans. nec ī aliquo
p̄sus indulgēs oculū saltim
aspicū qz discegi mīstrancū
famulaz: ita ergo et aīa que
p̄ciosissimū istud ungentū cō-
pūctionē dno cordis cōponē
ac seruare dēspicere. oēs cor-
poris sui sensū ad semetip̄am
cōgregat? segnitiam qz ipoz
ac negligēciam dēurbans.
tota sollicitudinē vigilare: et
in hoc tm̄ qd? p̄posuit cogitet
itendere. **Deniqz** si qm̄ accide-
rit ut ad semetip̄am cōūsa-
deliberet aliqd? agē eoz que
placita sūt deo. idqz p̄funda
p̄sus et cogitacōe satis iten-
ta p̄tractet: neqz dicēte sibi
alij? audit. sed ne occurren-
tes quidē et oculis stātes vi-
det. nō q? caruet a oculib? vi-
su. ā auris auditū? sed qm̄ ī
secretis agens aīa. et ī dīmino-
rib? occupata: nūtiōs nō sus-
cipit sensū et corpaliū mī-
stroz. **Et** quid dno qd? in hīs
aīa posita clamare nō audiat.
aut non videat transēntem?

ai sepe eam pulsantes se et ten-
 hentes ois no senserit. **U** qd
 utiqz dat intelligi ee hac in-
 aia vntate: ut si toto affectu
 desideria sua extendat ad celu.
 dege se obliuiscat in terris. at-
 qz int hoies conuersari: eam si
 trahat aliqs corpus. eam si
 appellat. **T**alis est bntis paulus
 qui in tm absens erat ab hys
 inter qs conuersari videbatur
 i verbibus: qntu mortuis cor-
 poribz nos videm absentes.
Si em dicit. in mudo cruci-
 fixus e et ego mudo: emor-
 tua in videtur i semetipo cor-
 poraliu sensum efficaciam ptes-
 tari: pmo no solu hoc: sed et
 duplicare i semetipo ista ut
 ita dicit i sensibilitate. **N**o em
 hoc solu dicit. qa in mudo
 crucifixus e: sed addidit. et
 ego mudo. **I**ngentis naqz phi-
 losophie e: ut et huc ipm mu-
 du sibi putet aliqs ee mortuu?
 multo aut maioris e. ut et se-
 ipm qs mortuu putet mudo:
 que sibi mortuu pns ee credi-
 dent. **H**oc ergo i semetipso
 paulus ondit: qa no tm abess
 a terrenis sensibz qntu vnta-
 tes hoies a corporibz mortuis:
 sed qntu absint. nec sentire
 pnt mortui mortuos. **Q**ui
 em vuit. ipse em eam si non
 pt mortuu cospice. tm ul sen-
 tire pt. ul mirari adhuc speci-
 em defuncti: ul miseru pt
 et lacrimas funde: qui aut et
 ipse mortuu e. ergo ne huc qde
 habebit affm. **E**t h e qd
 in videt duxisse paulus: quia

in mudo crucifixus e et ego
 mudo. **V**ides ergo qntu longe
 erat: et qntu peregrinabat ab
 hys que aguntur i terris. **V**ides
 ergo quo sup tns iedes: ipm
 tenebat vertice celi. **N**olo em
 putas ul qd motes ul deserta.
 ul qd denia ita possint aie co-
 ferre silentiu. p turbacione qz
 pmerere: ut ignis iste que i ca-
 rpt accedit. **H**ic ignis in aia
 pauli p singulos dies flante
 spu sco magis ac magis accre-
 debat: et ad supna tendens.
 seu eu usqz ad celu ipm pdu-
 erat: pmo ut veri dicit in
 posuerit eu no usqz ad pnu
 celu tm. neqz ad scdm: sed usqz
 ad terciu captu celu. **A**mor
 aut ei et desideriu q habe-
 bat erga caritate xpi. no so-
 lus tres penetrauit celos.
 sed et oes oio tnsceudet: et
 usqz ad ipm pueneat xpm.
Et puto qd no delinqbat ali-
 quis si san huc tali auida qse-
 rat flitidini: ut si vbi gnt.
 flama adam i mesa vniusa
 terra repler. et inde ascenden
 repletis oibus usqz ad ipa p-
 ueniret celi fastigia. sed et in-
 de superas eam illu qui sup
 celu e aerem tnsceudet: siue
 aer ille dicendus e. siue quid
 aliud. atqz ibi eam illa q ibi
 sut spacia completer: nec illic
 quide flama hec iaxmeti
 finiret. sed ascenderet adhuc
 usqz ad tm celu. et oia hec
 vno atqz eode igne completer:
 ita ut nec terre vllu. nec celi
 vmo nec celoru spaciū vacuū

delinquet. Et ne putes me hec
ad gratia pauli dice: relege que
ad demetriam sup hac ipa mate-
ria scripsim: et inuenies reb?
ibide hec demonstrata ee no
vbis. Ita debet amari xpc: ita
oportet animam a rebus effia et
pntibus et viliibus alienam.
Tales erit are scōz prophetaz:
que ob hoc ead acciperit ali-
os oculos quib? possent vide
futura. Item renuciare pnti-
tib? rebus et alieni effia ab-
eis. pnt h? huane industrie opus
e: post hec aut atipe oculos
quibus vctura pspicere. diui-
ni muneris donū e. Talis
fuit eliens? qui qmōia reli-
qit mūdana negocia. et ama-
nit prophetica vita: regnū cele-
ste. et supna glām i tris ad-
huc positus vidit. Vidit em
q nūq mortalis visus asper-
erat? mōte arrib? igneis.
atq? equis flāmeis plennz:
armatorū turmas. et castra
celestis exercitus. Nemo ergo
pt eoz qui delatnt pntibus
et aduās: celestia ac spirita-
lia gtucri. Qui vō ipa gcep-
sit. et velut vmbra h? ac pul-
uerē duxit: veloci9 ad illa
pueniet. Nā et apud hoies
hic mos e: ut tūc thezaurus
suos. recōditis q? diuitias pa-
tesciat filijs suis. cū eos ad-
ultos id viderint. et puerilis
lascinie vitia respuisse? donec
eni hjs dediti sūt: nec pnt-
eis parentū secreta cōmitti.
Ita ergo et animā nisi pmo didi-
cerat terrena gcepne. celestia
mutari nō poterit: et cōtra

donec terrena mutet: necessario
celestia respuit ac despiciat. hoc
erat qd btus paul? arebat: qd
aiā hō nō pcpit que sūt
sp̄s dei. Ut ergo dicebam? re-
quie da sūt silencia? requie-
da quies. nō solū locoz s̄ ad
acpositi: ad hūmōt sette-
ta iuitanda e aiā. Si enī ppo-
siti qetis gerat. nec in vrbis
habitacōe turbabit? sicut et
btus dauid. qui nō solū i vr-
be positus est. sed et requi-
eas sollicita dispesacione
tractabat: et tū mltō arden-
cior i gputacione cordis est.
q? hī qui solitudines vident?
habitare. Illas enī lacrimas
ei? et illos tū vberes fletus
quib? et in die flebat. et in
nocte nūq cessabat: vix ali-
quis habeat nūc eozū qui
xpc gseri vident?. Nō enī h?
solū gseres qd lugebat et
flebat? sed qd erat ille qui
flebat: et qd agēs lugebat.
Nō enī eade e in tanta posi-
tū ptate. tot astantib? atq?
officia deferētib?. ubi q? timea-
tur null? e. om̄s p̄so sūt me-
tuentes. i hoc inq? statu po-
siti. humiliare se et arcuare i
gsp̄ci dei. atq? idesmenter
affligē? nō e tale quale st
hoc faciat ille cui nichil hoz
p̄so e: sed ab oibus hīs alie-
nūs et liber e. Item i reg-
no positus qd. multa habet:
que ad luxuriā atq? effusio-
ne puoant. necessitas ipa

no
C

quiniij affluentis regis. quā
 tā pūnis resoluōis i quātū
 sequitiae cōferat. **Tu** dēde
 us pūnis quātū elationis?
 et rursū quātū rigoris i ponit.
Sed et gloria cupidus exigit
 necessarius aōs ad superbiam?
 libidinis quoq; inūa cōflu
 nūt tātamenta. quā gignit
 quidē pūnis auctoritas. nū
 triūt vō et fōnent deliciarū
 fōmenta: et sup oīa regalis
 luxus i flāmat. **Curā** vō
 ut dixim? frequā: velut ym
 bribus i fundit et pturbat?
Inter hec ergo oīa. ubi habe
 bit locū cordis cōpūctio? tot
 obstaculis repulsa. tot myro
 rā circumallatōe sedusa. **Co**
 tra vō. qui sibi vacat. ab oī
 bus hīs pturbacōib? alien?
 ē. nisi sibi pposito ac voluntate
 puerfus: et tū raro quēq; in
 ueniā boni hui? mīnē gau
 dente. **I**nterim ut dixim? q
 liber est et vacat. facilius si
 itendat aō poterit adipisci:
 qm ille qui in potēcia pposity
 ē. et in pncipatu ac negociis
 cōstituty? qā sicut i possibile
 ē ut ignis i flāmet in aqua.
 ita impossibile ē cōpūctiōne
 cordis vigē in deliciis: cōtra
 hec enī sibi duicē sibi et per
 emptoria. **I**lla enī mater fle
 tus: h? mater ē risus. **I**lla cor
 cōstringit: ista dissoluit. **I**lla
 aīe alas iniecit et volitare
 facit ad celū: hec ei plūmbi
 pond? i ponit. et demergit
 in infernū. **Sed** et illud cōme
 moracionē nrām nō effugiat:

qd tanta cordis cōpūctio illo
 tpe etiā in regib? fuit: quo ni
 chil ita magnū et eximīū
 lex tūc posita a cultoribus
 deposcebat. **Pr**o vō agōnis
 tēpus in quo ascripti vide
 mūr. etiā pro risu penā ha
 bet. **L**audē vō pro luctu: et
 pro tribulacōib? salutē qfert.
Et tū bts ille dauid. ip? em
 ppositim? exemplū. cunctis
 qui enī circumstare et cōstin
 gē videbantur abruptis.
 ita enī i ptate ppositus tāq;
 oibus eet ipse subiecty: et
 i solio regali erat ut vincety
 i carcē? in purpura qī i ali
 cō iacebat cinere cōpersus.
 et corde cōpūctus: aula rega
 lis erat ei tāq; hēmi vastis
 sinta solitudo. **H**ec aut oīa
 agebat in eo cordis cōpūctio.
Hola enī ē que facit horrescē
 purpurā? desiderare ciliū.
 amare lacrimas: fugē rī flūm.
Hola ē inq; cordis cōpūctio:
 que sicut ignis omē aīe vicū
 purit et adimit? et quāta
 aīq; in ea repperit mala ab
 stergit vnūsa et penitus de
 let: cōcipiscēciā flāmas si
 tuenēt. ut flūmūs iundās
 extinguit et emecat? cūm
 mltitudies et pturbacionū
 si videat. velut flagello qdā
 exturbat et effugat. et pro
 cul ee a domiciliis aīe iubet:
 ac sicut puluis stare nō pōt
 an faciē venti. ita nichil
 malay cogitacionū i aīa re
 sidere pōt ubi cōpūctio cordis
 affuerit. **S**i enī corpalis amor
 ita deuictam teneat animam

ut ab oibus ea necessarijs ac-
tibus cogat abscedere. in ei9
cogitatione fixu teneri? quod
no amor xpi ab oib9 reliq9
abstrahit aiaz sibi9 cōsua-
at. ac desiderij sui vinculis
cōstringit. **Hec** aut ita ee
aie sue eia9 propheta testat9:
cū dicit. **Sicut** desiderat cer-
uicis ad fontes aquarū: ita desi-
derat aia mea ad te deus. **Et**
iterū. **Quā** mea sicut terra
sue aq? et rursus. **Adhe-**
sit aia mea post te. **Hec** idē
iterū dicit. **Domine** ne i furore
tuo arguas me: neq; in ira
tua corripias me. **Et** nolo
m dicit qd hec p pccm suū
qd ei accidit scripsit i h9
psalmo? no ē hoc verū: no
enī pmittit itelligi ita ipsa
psalmi attitilatio. **Hui9** enī
culpe satisfactionē alius co-
tinet psalm9: hic aut aliā
habet attitulationē sue cau-
sam. **no** cōfundam9 diuinas
lras: neq; sū spūs snias p-
prijs sententijs pūertam9.
Hui9 etenī psalmi suspē-
cio habet pro octaua. **Que**
ē aut octaua. nisi dies illa
dnī. illa inq; magna et no-
bilis? que ē ut diban9 ar-
dens. quā tremūt eia9 vir-
tutes celestes. **Ita** enī scrip-
tū ē. qd et virtutes celorum
mouebūt9: in cōspectu enī
ei9 ardebit ignis. **Octaua**
vero eā appellauit p com-
mūtationē status seculi
hui9: oīdens qd in futura
vita inouatio oīa fiet. **pn9**

naq; tpus septimana habet
deputatā. **Quis** enī tpus pn-
tis circū a pma quidem
incipit die. et terminat9 in
septimā? et rursus eisdē
circulis spacia psumta vol-
uit: et eisdē iūcio reddita
atq; in eosdem terminos riu-
luta. **Domica** ergo die no oc-
taua appellam9 sed pman:
qd no pōt in octauū nūm
reuelui circū septimane.
Cū ergo oīa hec cessauerūt
et circū hic tpm fuerit
resolutus: tūc eia9 septima-
na depulsa. octauū id ē oc-
taui nūm circū pducet9 in
mediū? qui no iam verū
causas reueluat ad inica:
sed oīa cōsequētib9 tradat.
et pūrgat in futuro. **psal-**
ergo hec ituens ex hīs oib9
corde cōpūctus. et iudiciū fu-
turi intra semetipm memo-
riā reuerens. diemq; illum
semp i oculis habens. nūq;
a tbulacōe animi et dolore
cordis vacabat? queq; nos
aliqū et satis raro ad memo-
riā reuocam9. illi9 mens et
cogitatio habebat: sp; intra
se et dei iudicia totis sensib9
itremebat. **Ob** hoc ergo sic
dicit in psalmo. **Domine** ne in
furore tuo arguas me. neq;
in ira tua corripias me: ut
dies et furore pene cōtinu-
acionē. **Hec** enī diuinā na-
turā eā oī passibilitatis
affai. **Et** quidē cū multis

sibi conscius sit. ex quibus non
pena sperare debeat sed co-
rona: erat namque in eo fides
tanta. ut inuitos ac hircos
destrueret aligen genar. et
vniuersa gentem suam de portis
mortis uirtu dicit mortis
ipsum reuocaret. Erat in eo
etiam inde quod fiducia con-
fide quod non reddiderat iumento
malum pro malo: quoniam et be-
neficia pro iniuriis reddidit.
Sed et illa diuina sententia
que dicit. Inueni dauid filium
uere uirtu sedem cor meum.
nonne omnem ab eo suspensionem
noxie alicuius aut reprehensio-
nis abstergeret. **Et** in post-
erum de eo dei iudicium. post-
erum animi operumque uirtutes.
non cessat tamquam reus pene
obnoxius loqui. et quasi nichil
habeat fiducie apud deum:
ut illud euangelium compleat
quod ait. **Et** aut feceritis omnia
que precepta sunt uobis. dicitur
quia serui inuiles sumus: quod
deuimus? **facere** fecimus. **Et**
tale locutus est uel publicanus
ille qui uere erat mille malis
repletus. et neque respicere
ad celum poterat. neque orationis
sue plerumque continuare ser-
mone. sed ne astare quidem
audebat pro phariseis. **Et**
probabat enim cum pharise-
is dicens: quia non sum sicut ce-
teri. et sicut publicanus iste.
Ille uero quasi nichil horum

audies. in nullo indignatus. **Sed**
amplectitur opprobrium: et non so-
lum non indignatus. sed confitetur pec-
cata sua. **pectus** quod suum uelut
peccatorum constantem mendum dicit:
propitius esto mihi domine peccatori.
Hec ergo fuit peccatorum non est
magnus: quia pondus peccati et si
uelit. et si nolit. peccatorum humilis.
at et inuenit. **in** uero uel
fuit qui sibi multorum conscius
est bonorum. et ita de se pronun-
ciare ut ille pronuntiabat quod
uere multorum reus erat malorum.
hoc est mirabile: et hoc est
uere contritum et humiliter cordis
inditum. **In** uero uel amplius
adhuc in humilitate iusti:
quoniam in professione publicani
peccatorum iudiciorum. **Ille** enim quod
ait propitius esto mihi domine peccatori:
sermo ipse uidetur esse quasi
pena uolentis effugere. **Et**
aut dicit iustus. domine ne in
ira tua arguas me. neque
in furore tuo corripas me.
non est uolentis argui. neque
corripas causantis. **sed** arin-
tis. uti. ne in ira id est ne uelhe-
menter arguas: neque in fu-
rore quod est absque uenia
corripas. **Et** si enim parte
aut eius humilitas iudicanda est.
et ex eo quod non audeat hic pe-
tere a deo ut ex integro sibi
uenia concedat: quod utique eorum
est qui se iugentibus qui de sup-
plicibus indicant dignos. **Et**
aliquid tamen in ipsis supplicibus

optime adipisci: quod paulula
subleuet ac tēperet penas.
Sed maiore adhuc mentis
sue humilitate docet: quod et
habet ipsam misericordiam. id
est ut paulo lenius eriat: ita
petit a deo. ut non quasi qui re-
leuari mereat: sed quasi qui
deficiat in tormentis. et fer-
re plura non possit. **A**it enim.
Miserere mihi domine: quoniam infir-
mus sum. **Q**uid est hoc? **I**ste
qui tale testimonium meruit
a deo. et qui iudicia eius non
est oblitus. sic enim dicit. iudi-
cia tua non sum oblitus: ipse
inquit qui solis ipsius splen-
dor lucidior est. huiusmodi
verba proloquitur dicitur. **I**ta est.
Hoc enim verum magnum et mi-
rabile est: quia is qui verum mag-
nus est. nichil de se magni-
sentit aut loquitur: sed omni-
se ultimum et salutem de sola
manu dei sperat: velut si di-
ceret: dignus quidem sum pena.
dignus eternis suppliciis: sed
quia iam ferre non possum.
rogo mihi veniam dari. **V**t se-
pe famuli multis comprehensi
delictis dicitur quodammodo non
peccaverit non audebit:
sed pro nimietate verberum
remitti sibi verbera aliquan-
tulum rogant. **E**rgo tamen enim
puto de aliqua infirmitate nunc
dicit: illa scilicet que ex tristitia
et merore venit. **H**abet
enim meroris nimietas si pri-
mario tribuitur consumere vires
aie: quod puto accidisse in pro-

hunc: dum nimis incusat semet-
ipsum: et nichil sibi leni permit-
tit: et hoc arbitror iudicari
ex his que sequuntur. **A**it enim.
Miserere michi domine quoniam infirmus
sum: sana me domine quoniam contur-
bata sunt omnia ossa mea. et anima
mea turbata est valde. **Q**uid si
is qui tantorum sibi bonorum con-
sciens erat deprecatur dominum ne
intret secum in iudicium. ne ul-
discedant opera eius? quod facie-
mus nos qui malis involuti tot-
sumus? et bonorum nobis operum
nulla fiducia est. quibusque cum
habuerint delicta. nulla satisf-
factio est. nulla confessio. **O**b hoc
ergo beatus hic tali utitur confes-
sione: sciebat enim et didicerat
quia nemo iustificabitur in con-
spectu dei: sciebat quia iustus
vix saluus fiet. **P**ropterea dicitur:
miserere mihi domine quoniam infir-
mus sum. **S**ed et in omnibus mi-
tate. quod nusquam bonorum suorum
meminit: sed semper ad manum
dei confugit: in ipsa sola collo-
cat salutem suam. **H**ec est humilia-
ti cordis vera operatio: magis
agere et humilia loqui: in se opera-
ri. et super patres timere at tre-
mere. **E**t vis scire? quantum in
eo tremor sit divini iudicii.
Audi quod dicit. **I**niquitates si
obsernaveris domine id domine qui
sustinebit. **N**overat enim et
valde noverat. quoniam in multis
criminibus obnoxius sumus deo:
et quia eadem et pro peccata. et ea-
de quibus nec suspicam. deducantur
ad iudicium. **D**enique et ea
que saluator postmodum statuit

ille eadē in spū pueniēs im-
 pleuit. **I**et nā solū legis mā-
 data. sed et de iurib. cōuicijs.
 q. et cogitacōib. malis obser-
 uāā tenuit: nisi eadē i por-
 tū. q. scurrilitate i iudicio.
 cogitabat eē plectendā. **U**t
 hoc et paul⁹ dicebat. **N**ichil
 in constius sū: sed in hac nō
 iustificatus sū. **C**ur aut her.
Quia eadē si nichil mali opis
 egit. sicut arte nec egit: sed
 honoris quātū desferri deo
 debuit. scit a se nodū eē dela-
 tū. **Q**uia et si millies moria-
 mūr. et si oēs vtutes animi
 expleam⁹: nichil dignū ge-
 rim⁹ ad ea: q. ipi p̄cipim⁹ a
 deo. **V**ide enī quō. **C**ū in nullo
 ipē indigeat nr̄. i oibus enī
 sufficit sibi: tū ai nō essem⁹.
 eē nos fecit: aūm q. i spira-
 nit talem q̄lem nulli ex oī-
 bus aūantibus quesit sup-
 tram. **P**aradisū plantauit.
 celū extendit. terrāq. substra-
 uit: lumina accēdit uniu-
 so mūdo resplendētia: et ter-
 rā quidē fontib. fluminib. q.
 et stagnis repleuit. **C**apos
 uera uirgultis et floribus
 adornauit: celū varijs as-
 torū choris depinxit. ut no-
 bis noctē die ipō faceret gra-
 tiā: simul ut sopnoz salu-
 britas p̄ quiete vires corpo-
 ris repararet. quas labor di-
 uen⁹ absupsit. **I**n tū autē
 mūneus hui⁹ necessaria
 hūano generi dona collata
 sūt: ut absq. cibo audiant

nōnulli plures tū sigē dies.
 absq. sopno uero nec paucos.
Idarco demq. et hibernis
 frigorib. largiori spacia po-
 suit: huc pluri⁹ i quiete ita
 tecta hōibus fieret: et labo-
 rib. leniora spacia remane-
 rent. **P**ter qd. et cōuenientē
 tpa her que ad wqem dedit:
 tenebris inuoluit. **S**icut enī
 pie queq. mres a nūtrices.
 cū forte natos suos ad q̄te
 puocant i gremijs positos.
 cōplecti brachijs et ad se strin-
 gē. ac timica opire oculos
 et facē solent. ut obscurior
 eis aer redditus. sopnū per
 quietē facili⁹ inuitet: ita et
 de⁹ tāq. uelamē quoddam
 p̄ uniuersū mūdū tenebras
 abduca. hōim gen⁹ ad silē-
 tū gratissimē quietis inuitat.
Quod si nō ita tps istud mū-
 niss. deus! ut e gen⁹ hōim
 negocijs et cupiditatib. atq.
 auaricie semp. itentū. non
 solū subiectos sibi: sed et se-
 metipos hōies laborib. opi-
 bus q. cōsumeret. **N**ūc vō
 etiā inuitos nos a nimijs la-
 borib. retrahit: et nō solū
 corporib. idulget: sed et ai-
 mos ipā uicissitudo resusci-
 tat. **N**ā inde q. dicit. quō noc-
 tis tpe cūctā tūquilla sūt et
 silent uniuersa! quies ubiq.
 et per totū orbē dicitur lon-
 ga silentia. null⁹ clamor ut
 i tēporib. diei. nulle voces.
 quib. alij pro penuria. alij

pro violentiis clamant. alij dap-
nis et calumpniis afflicti. **H**ec
oia quiesce facit nox: et velut
fluctibus quibusdam atque undis
malorum exceptis homines ad por-
tum quietis adducit. **H**ec quidem
noctis munera. **D**iei vero tanta
sunt: de quibus dicere nec tempus
nec spatio huiusmodi sit. **Q**uid vero
maris usum et nauigandi uti-
litatem loquar? pro qua pene
orbem orbem qui longis a se
metipso dirimit spatiis. non
solum sibi iuuicem notat. sed socium
quodammodo et concubabile facit!
ut vniuersisque si quid apud se
gignit boni. hoc etiam ad pri-
mos suosque paulo postros dese-
rat. et cum vnusquisque par-
uum terre possideat cespitem.
pro istud mercandi misterium.
quod totius mundi dominus efficit.
et vniuersis terre fructibus fruitur.
Et quid plura dicam? **V**niuersi
suis orbis efficitur omnibus tamquam
mensura vna: nullo prohibente
filium quod vbiusque est. **S**ed pu-
sunt hec in muneribus dei.
Quid inde dicam. quod notam
fecit deus sapientiam suam hominibus.
et capacibus esse voluit huiusmodi
ineffabilis muneribus? et hoc
fecit dum ipse nondum aliquid apud
eum menti collegissent. **C**umque
eius itellan adcesserit diuino
vniuersi. verumque terrenarum presente
vniuersi habere noticiam: hoc tamen
erga auctorem tanti munere
vniuersi extitit ingratus? et nec
sic quidem respuit eum diuina

demerita: sed et huiusmodi quod pe-
na videtur provarietatis imposita.
remedium fuit nolentibus ultra
procedere malum. sed feruore re-
meritatis. atque audacie reperi-
mentis. **H**ec et horum filia ex di-
uini beneficiis reminiscens
iusto. et multo magis ea que
ad dispersionem spectat vni-
geniti filij dei. queque per eum
futuram promittit. hoc pro horum
singulas et momenta conside-
rans. et in corde suo discit
atque ad imensum beneficiorum eius
pelagus attendens: dicebat.
Quid retribuam domino? pro omnibus
que retribuit mihi. **E**t parum quidem
propterea sine remissione diiudicat
ac retinetur: iusticie vero sue
in nullo peritis meminit!
non sicut nos agimus quod de pec-
catis quidem nostris que multa
sunt et quia ne mentionem quod
idem faciamus: non dicam cogita-
mus. a iugemissamus. **S**icut vbi
parum aliquid boni operis age-
videmus. hoc sine remissione
et dici volumus et audiri. **N**ec
desimus? presens timidi inco-
dentes. et elati: donec et ipse
parum si forte gestum est boni
operis pro iactantia euacuetur et
perat. **H**ec et horum filia intui-
ens iustus. dicebat. **H**omo
cum in honore esset non intellexit!
comparatus est iumentis insipienti-
bus: et filius factus est illis. **H**ic
est affatus serui fidelis? ut be-
neficia domini sui que contra om-
nibus data sunt. quasi soli sibi pro-

tare putet: q̄ ip̄e sit om̄i debi-
tor. et p̄ oib̄us ip̄e solus ha-
beat obnoxius. Hoc fecit et
paul⁹. qui mortē dñi et sal-
uatoris n̄r̄. q̄ pro vniūso ex-
p̄sa ē mūdo. sibi soli p̄stita
dicit: q̄ enī de se solo loquēs
ita scribit. **Q**uod enī nūc vīuo
in carne. i. fide vīuo filij dei: q̄
tradidit semetip̄m p̄ me. **H**ec
aut̄ dicebat: nō coanḡstare
volēs amplissā et p̄ orbem
terre diffusa xp̄i munera: sed
q̄ ut dixim⁹. qui pro oib̄us
se soli iudicaret obnoxius. **E**t
reuera qd̄ interest si et alijs
p̄stiti: cū que tibi p̄stita sūt
ita degri sint et ita p̄stita. q̄
nulli alij ex hīs aliqd̄ fuerit
p̄stiti. **I**deo deniq̄ et illi boni
pastoris parabola nō dicit. q̄
nō venit mltas oues eq̄rē:
sed vnā. **V**na nāq̄ ē: q̄a sic
oib̄us q̄ vni diuina bñficia
cōferit. **H**ec ergo sūt: p̄ qui-
bus affligebat̄ dauid et lu-
gebat. **E**tenī qui pecuniam
mūta simant. si nō habeat
vñ restimat̄ sed mltō fenore
opp̄mant̄: neq̄ abū capere
neq̄ quietē p̄nt: exantiat̄
sollitudinē. cōsupti p̄ vigilijs.
Quō ergo nō iustus exantia-
tur? cōsideras se nō eē in pe-
cunia sed i actibus eē debitorē?
Sed nos nō ita! ymo vero si
visi fuerim⁹ ul' parū aliq̄ ex
mltis debitis solue. ita videm⁹
nobis nō tā soluisse debita:
q̄ opes plimas et largos i

celis reddidisse thesauros! ymo
vero qd̄ ē ifelicius ne h̄o quide
parū qd̄ agere videm⁹ ita hones-
te et emendate gerim⁹ ut deq̄
libertos: sed p̄us requirim⁹ si
mercedē habeam⁹. et si q̄ndis
sit merces i eo qd̄ face videm⁹:
et si reputet nobis ad mercedē.
Imercedūda satis. et nō tā libe-
ro vor' digna. q̄ mercenario.
Quid agis o h̄o! q̄ ineptis.
Ad hoc creabis es ut cōditori
tuo placeas. ut dñō tuo serui-
as! et tu de mercedib⁹ cogitas.
Si enī te agente qd̄ t' p̄ceptū
ē. cōnici iubeat dñs tuus i ge-
hēnā! aliqua tibi dat' contra
dicēdi ptas. **T**u enī seruo tuo
opanti que iubes mercedē pa-
ras. **S**i oīd dign⁹ fuis agere
aliq̄ qd̄ deo placeat! aliam
ad hoc p̄ter h̄ipm̄ qd̄ placere
meruisti mercedē req̄ris. **V**ere
ignoras: q̄ntū boni sit placere
deo. **S**i enī scires: nūq̄ aliud
aliq̄ extrinsecus mercedis a
muneris expectares. **N**escis
q̄a maior tibi augeatur mer-
ces! q̄a nō spe mercedis opa-
ris. sed studio placendi. **A**ut
vides quō apud hoīes illi mari-
me famuli diligūt? qui non
tā accipe aliquid a dñis. q̄ pla-
cēt eis et obedire gestiūt. **E**t
si hoīes ita erga simile sibi
agūt: tu qui tanta a deo bene-
ficia cōferitus es. et alia nichil
lomin⁹ speras bona! si q̄ pro
salute tua egeras. p̄us ead̄ pe-
ne q̄ geras. de mercedibus p̄
contaris. **P**roter hec miserū in
oib̄us sum⁹ et frigidus: nec

Regius
v. 1. 1. 1.

in aliqd opus bonū pati. **Ob**
hoc neq̄ cōpunctionē cordis vn̄
p̄ merem̄ accipē? neq̄ colligē
mē nosmetip̄os aīe nre sens̄
et hūilitatē ei⁹ fragilitatemq̄
p̄spicē: neq̄ pat̄i nra habere
cūte oculos. et econtra diuina
cōsiderare bñficia. **Hinc ē qd̄**
neq̄ ad illos qui vitā p̄cipuā
et districtā ducūt respiciam⁹:
neq̄ ad studiu boni op̄is inci
tam. **Sed ne hoc quidē qd̄** sic
quet̄ videm̄ nosmetip̄os pat̄o
res p̄nitiare: cū veritate et af
fectu nū loquim̄. **Deniq̄ ex ea**
arguim⁹: q̄a si ab alio her au
diam⁹ que ip̄i de nobis p̄nitiā
are videm⁹? statim indignam̄
et iustam: et iūrias nos pas
sos eē cōquerim⁹. **Hic facta in**
nobis et similata sūt aīa? ut
ne illū quidē publicanū passi
m⁹ ymitari: qui cū pat̄a sua
audiret sibi ab alio exp̄itari
nō solū patient̄ tulit. sed et ad
didit cōfessionē suā. **Et hinc**
ē: vn̄ discessit ille iustificatus
magis q̄ pharizeus qui expro
bante. **Nos vero neq̄ exomo**
logesis ip̄a et cōfessio quid sit
nonim⁹: cū mille malis reple
ti sim⁹. **Sed oportebat nos**
nō solū scire et cōfiteri q̄a multa
in nobis delicta sint: verū et
vni qd̄q̄ pat̄i et maius et mi
nus q̄si in libro ita ī corde nro
habē descriptū? eaq̄ frequēci⁹
reconsere. atq̄ an̄ oculos ponē:
et tanq̄ nūq̄ her admissa luge
sta em̄ et aīe arrogantiā fran
gem⁹? frequēci⁹ eā de malis
suis et vicijs cōmonētes: et
cautela nobis ne ultm̄ in eadem

q̄m̄ ofessio de q̄m̄ re
lectura p̄ ofessio

delicta iāderim⁹ ac iornasaret.
Tm̄ etem̄ boni cōfessio meminis
se frequēci⁹ hōiem̄ pat̄i sui: ut
eā paubi videam⁹ apl̄i eā
que abolita iā fuerat et deleta
adducē tū in mediū? et cū cul
pā de p̄nitibus nō haberet. qm̄
recordationē pat̄i et lactū
gemitū q̄ sciebat aīe p̄uide: eā
illa cōmemorat q̄ p̄ igno
rantia q̄missa grā baptismi
et cōfessio fidei aboleuerat. **Hic**
deniq̄ dicit: q̄a xpc̄ ihesus
venit in hūc mūdu pat̄es
saluos facē: quoz ego p̄mus
sū. **Et iterū. Et fidelem me**
existimauit panes ī m̄stio?
qui p̄uo sui blasphem⁹ et p̄se
autor et iūriosus sup̄ modū
p̄sequēs eccliam̄ dī. et expug
nabā eā: et q̄ nō su dign⁹ vo
cari apl̄s. **Item licet vatu**
absoluim⁹ pro pat̄is p̄oribus:
tū adducant̄ an̄ oculos? suffi
cient̄ maite put̄ aīe verecūdi
am̄ et pudore eā ad amorē
ei⁹ qui tā multa et tā magna
cōcessit. **Nā et symon cū iter**
rogat⁹ a dno quis ex illis duo
bus debitorib⁹ q̄bus fenerator
relaxauerat debitū plus eū di
ligeret. respondit. q̄a ille cui
ampli⁹ remisit? et audiuit
a dno: v̄e respondisti. **Opor**
tet ergo recordari nos p̄ora
delicta. eā eā pro q̄bus venia
cōsecuti sum⁹? ut itentes
q̄ iūgetem modū debiti r̄mi
sit nobis deus. et ampli⁹ eū
dilige passim⁹. et verecūdiant
pudoreq̄ cōcipe: atq̄ ex hīs

corde compungi desideratis quod
 nisi misericordia ipsius subvenis-
 set. tamen illud peccatum pondus sine
 dubio oves nos inferni penis
 supplicis perpassisset. Paulus
 ergo etiam illa memineat. quod
 pecceratis indulgentia: nos vero
 nec ista recordamur quod post bap-
 tismum commisimus? in quibus pica-
 tum nobis saluum est: et vos nos
 atque in vinculis postos tenet.
 Sed et si aliquando ad recordatio-
 nem venerimus. et visum fuerimus
 paululum inde cogitare et esse
 solliciti? statim effugit cogi-
 tatio. et transimus ad alia: et ne
 integra quadam hora patimur
 animam nostram afflictione memo-
 ris huius astringi. Hec igitur
 causa est quod malis addimus mala?
 dum peccata memora non putantur:
 nec dolor aliquis iuribus pro com-
 missis committitur. Hinc est: unde nec
 ad confessionem descendimus. Quod
 vero enim confitebimur? quorum nec
 mediam quidem tenemus? Et
 sic consuetudine contempnendi. dum
 peccatis dolor nullus est: facilius
 supervenientibus malis locum da-
 mus. Sed si vis et anima stimu-
 lus auferat. et aucta ei seculi
 vitatis frena laxentur? quis
 eam post hec tenebit. a quibus
 eam de precipitiis revocabit.
 Et quod propheta ubi nichil me-
 ditatur. nichil venerandis. nichil
 pudoris admittit? ut non in
 omni peccationum foveas dimen-
 gar? Pro his ergo luget se:
 et gemitus suos conferunt in
 conspectu dei. Sufficit enim satis

et magnis sicut et vos estis ad
 compunctionem cordis recordari bene-
 ficia divina: et populi vestrorum
 gloriam non vobis assignare.
 sed deo. Sufficit ut sciamus ul-
 terius aliquid vos latuit. quanto
 vos magni estis: tanto id ultra
 magnis commissis quibus indi-
 care. Sufficit considerare illorum
 vitas. quod summa iusticie. et sci-
 tatis regula servauerunt. et
 pro omnia placuerunt deo? sed et
 natura peccati cogitare veloce.
 impida. subreptiva: et ad hanc
 certam esse que futura sunt. et
 valde dubia et periculosa lute-
 ra eam magnus ille metuit
 paulus. hoc enim idcirco. cum se di-
 citur time: ne forte cum alijs perdi-
 camus. ipse reprobis fiat? et ne-
 ru cum ait: qui se putat stare.
 videat ne cadat. Sic autem beatus
 david beneficiis dei. manerunt
 quod eius memoriam recolis. com-
 punctionem cordis creabat: in quo
 dicit. Quid est homo quod memore-
 es eius? aut filius hominis quoniam vi-
 sitas eum? Minuisti eum paulo
 minus ab angelis: gloria et honore
 coronasti eum. Cum vero operum
 suorum meritorum quod ostendit confi-
 dentiam non habenda: dicit. Quid
 ego sum mihi domine. et quod est domus
 patris mei quoniam dilexisti me. ut
 quod in hijs et pro nichilo sunt
 habita huius in conspectu tuo domine?
 et locutus es pro domo sermi-
 tuum longitudine. Hec autem
 lex hominis domine mihi: domine ad te.
 Et quid adiret david adhuc
 loqui ad te. Sed et maiorem
 memoriam facit: et superius quasi

longe ab eorum virtute constituit.
Si enim dixisset. in te speraverit
pater noster de semetipso in poste-
rioribus dicit: ego autem sum ver-
mis et non homo. De futuris
autem quasi incertus et trepidus
hoc modo semetipsum suscitavit: di-
cens. *Altera oculos meos: ne
quam obdormiam in morte.* Inasat
autem et semetipsum super multitu-
dine peccatorum hoc modo: et ait. *Vi-
ciaberis peccato meo: multus est
enim.* Vobis ergo maioribus ista
sufficiant: nobis autem cum hijs
adhibenda sunt alia medica-
menta forasiora? et que possit
desistere quidem arrogancia: ut se-
vere vobis dolorem cordis. et ani-
mi merorem recordandam namque
sunt nobis multitudines peccatorum
recordanda conscientia maculata?
que utique cum stimulare nos ce-
perit: neque quod adulationem aut
arrogancia locum reliquit. *Ut
quod vobis et de peccato per illa ipse
quam pro vite tue merito ac-
quisti fiduciam apud deum. ut por-
tignis nobis manum. sepius iter-
pellas dominum pro nobis? ut
possimus lugere nosmetipsos.
et peccatorum pondus resoluere mul-
titudine lacrimarum: et ita post-
her. non enim semper flendum est et
nichil agendum. apprehendit ali-
quam vitam deo placitam et ad ce-
lestem ductam? ne forte cum malis
vicijs descendamus in infernum.
ubi nemo est qui assistat? ei:
et ibi pariamus ea que impii pa-
ciuntur. cum nullus fuerit iam qui
eroret pro nobis. Dum enim su-
mus in hac vita et nos a vobis
vivari possumus: et vos potes-*

in vobis

tis in nos conferre beneficia.
Cum autem abierimus illuc: ibi
neque amicum neque fratrem neque pa-
troneum erit ad liberandum eum qui
supplicibus deprecatur. Quod enim
qui in luce est. accedit ad eum qui
tenebris traditur. *Ubi alius
nullum sit nobis ex sanctorum colla-
cione desiderium? eternas tamen
expedimus penas: effecti ab
interrabilibus immortalibus flammis.*

Explicit liber secundus de cordis con-
punctione sancti Iohannis Episcopi con-
stantinopolitani.

Incipit liber beati Iohannis
episcopi constantinopolitani de re-
*paratione lapsi. *Scriptum ad amantissimum**
patrem episcopum Iohannem.

Divus dabit ca-
piti meo aquam
et oculis me-
is fontem lac-
rimarum? oportet
tamen? multo
nunc a me: quod
tunc propheta dei

dicit. *Luget enim non verbes mul-
te. nec genus integra lamenta-
da in se: cum tamen flenda sunt
est multis gentibus nobilior.
multis que urbibus paucior.
Ista si unus qui facit voluntate
dei melior est quam multitudo vir-
gularum: melior ergo et tu eras
quam multitudines invidiosorum.* *Ut
quod nemo miret? si forte pro-
lixioribus ego nunc utar lamen-
tationibus: et amatores profun-
da fletus. quod tunc profudit propheta.
Ista enim verbis ut dixi apte*